

MAANDELIJKE LEDENBRIEF

VAN DE
VERENIGING VRIENDEN
NEDERLAND - TSJECHOSLOWAKIJE

Nr. 47

Juni 1989

Er op uit met de V.V.N.T.

NAAR *PODĚBRADY*

24 AUG - 2 SEPT.

ZOMERREIS 1989
MET EXCURSIES O.A.

NAAR
PRAAG

VAN HET BESTUUR

Wanneer deze ledenbrief u bereikt, is een delegatie van het bestuur in Tsjechoslowakije ter bespreking en ondertekening van het protocol 1989-1990.

Een der onderdelen is de komst - in de eerste helft van oktober a.s. - van het **cimbaal-orkest van Jiří Petrů**, bij velen reeds bekend. Deze groep trad met succes op in 1987 en wel in Brielle, Kijkduin, Lelystad, Emmen, Hilversum en Rotterdam.

Het gezelschap bestaat uit 7 musici en chauffeur. De bedoeling is, dat zij bij gastgezinnen worden ondergebracht.

NIVON-afdelingen, personeelsverenigingen en dergelijke kunnen ons mededelen of zij in principe er voor voelen een avond of middag te beleggen, waarna een concept-tournee-programma gemaakt en condities besproken kunnen worden. Eén der voorwaarden is dus onderbrenging bij gastgezinnen, waarbij buiten Regio Den Haag rekening gehouden moet worden met 10 personen in verband met 2 begeleiders vanwege de V.V.N.T.

Reacties gaarne aan de secretaris N. van Rees, Postbus 61003, 3002 HA Rotterdam, telefoon 010-4219904. Bij geen gehoor kunt u altijd bellen met 070-258679.

VAN DE REDACTIE

Het doet ons genoegen, dat er veel gereageerd is op het artikel van Guido Schöpping in ledenbrief 46 onder "Van de boekenplank". In deze ledenbrief het tweede deel, tevens slot van het artikel.

Behalve de gebruikelijke rubrieken, waarbij Lee Thio bij "Van en over Tsjechoslowakije" verder ingaat op de stadsvernieuwing van Praag, een bewerkte versie van een ons door ORBIS toegezonden bericht inzake een Tsjechoslowaakse show onder de naam "The Best of Broadway".

Hans Wallin geeft een verslag van zijn bezoek aan de "Praagse lente".

Op het feest dat Johanneke Noorbergen - nu mevrouw De Vries - gaf ter gelegenheid van haar huwelijk op 25 mei jl., maakten wij dit kiekje. Johanneke maakte deel uit (tot voor kort) van de redactie. Namens bestuur en redactie wensen wij Johanneke en Vincent veel geluk.

Wij nemen aan dat er onder onze lezers toch zeker wel zijn, die tijdens een vakantie een aardig voorval hebben meegemaakt. Wij zullen in de rubriek "Reisherinneringen" gaarne deze verhalen plaatsen. Daarnaast zijn reacties en suggesties altijd welkom.

L.J.B.

VAN DE REISDIENST

Tegen alle verwachtingen in, is onze zomerreis nog niet geheel volgeboekt. Bij onze vorige reis moesten we velen teleurstellen, vandaar dat we meer plaatsen reserveerden. Het moet toch een prettig idee zijn om geheel **zorgeloos** met vakantie te gaan bij een busreis, waarbij alles geregeld is en u niet voor extra uitgaven komt te staan. Met een paar tientjes zakgeld komt u al een heel eind, hetgeen blijkt uit het programma, dat wij hieronder publiceren en dat voor een prijs van nog geen 900 gulden.

Busreis met een comfortabele luxe touringcar met bar en toilet van Dalstra-reizen.

Wat allemaal is inbegrepen:

- * Vol pension ter plaatse;
- * Visumkosten;
- * Diner, overnachting, ontbijt en lunchpakket, zowel op de heen- als op de terugreis;
- * Na aankomst feestelijk avondeten met dans;
- * Bezichtiging van Podèbrady;
- * Excursie naar Praag - bezichtiging stad met o.a. de burcht;
- * Excursie naar de burcht Karlštejn met bezichtiging;
- * Excursie naar de Boheemse glaswerken met gelegenheid tot kopen;
- * Excursie naar Kutna Hora;
- * Twee proefkuren;
- * Feestelijk afscheidsdiner met dansen in Podèbrady;
- * Afscheidsdiner bij terugkeer in Nederland;
- * Alle excursies met eigen bus.

In de ledenbrieven 44 en 45 vermeldde we het volledige reisprogramma. Mocht u deze niet meer bezitten en wenst u het programma met aanmeldingsformulier voor uzelf of ten behoeve van familie, kennissen alsnog te ontvangen, dan zenden wij u dit gaarne toe. Even een telefoontje 070-258679 en per omgaande hebt u de gegevens in uw bezit.

====*==*==*

reparatie, en inbedrijfstellen
van metaalbewerkingsmachines

VAN DE LEDEN

Van mevrouw **M. Smit** uit Leiden ontvingen wij een reactie op het artikel van Guido Schöpping in ledenbrief 46. Bij de rubriek "Onze boekenplank" plaatsen we haar artikel.

Rina v.d. Veen uit Vierpolders zond ons weer enige krantenberichten over het jumelage-gebeuren.

Het onderstaande bericht is uit de Brielsche courant van 18 mei jl. De foto'tjes van het optreden in De Goote van Květovanka op 9 mei jl.

ing. Josef Husák,
leider van Květovanka

Het enthousiasme van
de dansers werkte erg
aanstekelijk...

Brielse scholen naar Havlickuv Brod

BRIELLE - Leerlingen van de Rijksscholengemeenschap, de Bahúrimavo en de mavo W. van Dijk brengen van 16 tot en met 25 juni een bezoek aan de Tsjechische tweelingstad Havlickuv Brod.

Vorige week kregen ze een voorproefje van deze reis tijdens een optreden van de uit Praag afkomstige folkloristische zang- en dansgroep Kvetovanka Kvety in de aula van de RSG. Zo'n 180 personen genoten van het optreden van de uit 25 musici en dansers bestaande groep, dat de volgende avond in De Goote herhaald werd. Kvetovanka Kvety werd tevens door burgemeester Jaap Sala op het stadhuis ontvangen en bracht een bezoek aan de sluffer.

Er werden in folkloristische kleding foto's gemaakt bij de standerdmolen 't Vliegend Hert, ook verzorgden de gidsen van de Gidsengroep Brielle een rondleiding. De leerlingen van de drie Brielse scholen kregen een uitstekende warming-up en zien hun reis met nog meer belangstelling tegemoet.

Voor u, uw familie, vrienden en zakenrelaties:

COMFORTABEL - SNEL - VOORDELIG

iedere dinsdag en zaterdag

naar P R A A G met C S A

 CSA
CZECHOSLOVAK AIRLINES

- * met ČSA via Praag naar verschillende bestemmingen over de hele wereld
- * vanuit Praag diverse binnenlandse vluchten van ČSA
- * met ČSA snel transport van uw vracht door de lucht

Nadere inlichtingen:

CSA

Leidsestraat 4, 1017 PA AMSTERDAM
Tel. 020 - 224888 of 224889

VAN DE AFDELINGEN

Centraal decentralisme

Een vreemde titel zo op het eerste gezicht. Maar er zit een kern van waarheid in. De vereniging heeft drie afdelingen. Dat is een vorm van decentralisme. Maar als die afdelingen bij elkaar gaan zitten om afspraken onderling te maken, dan kan men spreken van een centraal comité.

Tijdens de laatste jaarvergadering is de intentie en de wens door de afdelingen reeds uitgesproken om bij elkaar te komen. Op 24 mei jl. is het zover. In Den Haag zijn de afdelingsbestuurders bijeen.

Het is een zeer nuttige bijeenkomst. Er zijn een aantal belangrijke afspraken gemaakt en ook ideeën zijn uitgewisseld.

Enkele belangrijke afspraken zijn:

- * Om de coördinatie tussen de afdelingen te stroomlijnen is er per afdeling één persoon aangewezen als contactpersoon. Bij belangrijke gebeurtenissen gaan er afschriften of kopieën naar de andere afdelingen. Daarnaast zal de ledenbrief door de afdelingen optimaal benut moeten worden.
- * Er zal heel creatief gezocht moeten worden naar allerlei contacten. Er moet een bestand worden opgebouwd, zodat er niet gezocht hoeft te worden op het moment dat de nood aan de man is. Genoemd zijn: andere verenigingen, clubs, buurthuizen die mogelijk geïnteresseerd zijn in een avond of lezing met als thema Tsjechoslowakije; een circuit voor zaal-optredens, logeeradressen voor Tsjechoslowaakse groepen; een circuit van mensen die lezingen e.d. kunnen verzorgen.
Als men achteraf iets hoort over bijvoorbeeld een sportuitwisseling, toch contact opnemen. Een belangrijke bron van informatie zijn de huis-aan-huisbladen en de wijkkrantjes.
In principe heeft een afdeling dus meerdere functies. Ten eerste intern, voor de eigen leden. Ten tweede extern, het opbouwen van contacten. Hierbij is de public-relation een belangrijk onderdeel. Zoek als afdeling regelmatig de publiciteit.
- * Wat betreft activiteiten die een afdeling kan organiseren blijkt het vat met ideeën minder gevuld. Bij de afdelingen bestaat een duidelijke behoefte aan informatie van elkaar; ook over de werkwijze. De algemene conclusie is dat 3 à 4 avonden, bijeenkomsten of andere activiteiten per jaar voldoende is. Deze moeten dan wel goed georganiseerd zijn.
- * Alles wat georganiseerd wordt kan geld kosten, bijvoorbeeld zaalhuur. Er staat een budget op de begroting voor de afdelingen en afdelingen kunnen declaraties indienen. Tegen deze huidige gang van zaken zijn enige bezwaren aangevoerd door de afdelingen. Men werkt liever met een vast budget.
Ook is er gesproken over mogelijkheden om eigen inkomsten te creëren.
In ieder geval worden op een volgende vergadering deze ideeën nader uitgewerkt. Waarna er met het Dagelijks Bestuur overleg gepleegd zal worden.
- * Tevens zal er met het Dagelijks Bestuur afspraken gemaakt moeten worden over de taakverdeling, coördinatie, informatiestroom tussen afdelingen en het Dagelijks Bestuur.
- * Op 13 september komen wij weer bij elkaar. Ditmaal in Rotterdam.

Cok Oostveen.

VAN EN OVER TSJECHOSLOWAKIJE

BALNEA

Balneologie is de leer van het gebruik van baden en de heilzame werking van minerale en/of warme bronnen op de gezondheid van de mens.

Het kuren staat thans in Nederland weer in de belangstelling, "weer" omdat aan zeewater vroeger reeds geneeskrachtige werking werd toegeschreven. In Scheveningen vinden we nog steeds het Kurhaus, hoewel daar o.a. het gokken in de plaats is gekomen van het kuren.

Elders in het land verschijnen meer en meer kuuroorden. In het maandblad voor vakantie en vrije tijd "Reizen" van de ANWB komt in het juni-nummer een artikel over 'Kuren in Nederland' voor. Daarin staat vermeld dat kuuroorden steeds meer in trek raken, ook in Nederland en dat er zelfs sprake is van een trend met een grote toekomst.

Men kan aanvoeren, dat het nemen van een bad of het staan onder de douche hetzelfde effect zal hebben, maar dan praten we slechts over een deel van een kuur. Het is dan meer een kwestie van persoonlijke hygiëne.

Eerst onder medische begeleiding van artsen voor fysische therapie zijn bijvoorbeeld baden met temperatuurverschillen verantwoord.

Daarnaast heeft men de drinkkuren en andere therapeutische handelingen. Vandaar dat elke kuur begint met een uitgebreid medisch onderzoek.

Nu is kuren niet van vandaag of gisteren. Over balneologie werd reeds geschreven door de geneesheer Hippokrates, die leefde van 460 tot 377 vóór onze jaartelling. Ook van de Romeinse geneesheer Claudius Galenus (129-201) - na Hippokrates de grootste geneesheer der klassieke oudheid - zijn hierover geschriften gevonden, evenals van Paracelsus (1493-1541) en de Nederlandse wetenschapper professor Hermann Boerhaave (1668-1738).

Van Pastor Kneipp (1821-1897) is bekend dat hij tuberculose kreeg door de ontberingen die hij leed door - als zoon van een arme wever - zijn studie voor priester. Hij kreeg een boekje in handen van de in 1773 overleden arts J.S. Hahn, voorstander van de behandeling met koud water.

Hij paste de daarin opgenomen wenken op zichzelf toe en genas. Hij heeft vele anderen eveneens met koudwaterbehandeling kunnen genezen. Daarnaast schreef hij ook kruidenaftreksels voor.

Tot zover een stukje geschiedenis van balneologie.

Ondergetekende is geen arts, dus over het nut van kuren kan hij (medisch gezien) niet oordelen, maar wel is hem bekend, dat een vriend uit Tsjechoslowakije na een hartinfarct gekuurd heeft in Poděbrady en voor 100% genezen is verklaard.

Het is daarom verheugend, dat juist Poděbrady het reisdoel van onze zomerreis is.

L.J. v.d. Burg.

Hoe de "Gouden Stad" haar woningvoorraad verbetert

In Ledenbrief 46 stond reeds dat cultuur-historische tijdperken in Praag een nalatenschap achterlieten van kostbare monumenten in de vorm van gebouwen en dat deze, maar ook gewone woningen thans met de nodige zorg worden behandeld.

Met toestemming van de redactie van het blad "Bouw en Beheer" volgt nu een weergave van het gesprek dat dit blad had met ing. Irena Lerova, die verbonden is aan het Onderzoeksinstituut voor Huisvesting en Architectuur in Praag.

Mevrouw Lerova licht toe dat renovatie niet alleen de historische stadsgezichten uiterlijk de duizend jaar oude geschiedenis van enorme culturele waarde van Praag recht doen wedervaren, maar dat daardoor ook de sociale betekenis van de historische binnenstad voor toekomstige generaties behouden blijft.

De praktische kant van de renovaties is dat historische woongebouwen in het oude centrum, etagewoningen zowel voor de bourgeoisie als voor de werkenden, villa's en eengezinswoningen in wijken die onderdeel werden van Praag, niet gesloopt worden, maar geschikt gemaakt worden voor bewoning naar eigentijdse eisen. Verder worden in de begane grond-gedeelten van de betreffende woonpanden kleine en middelgrote winkels in ere hersteld waardoor extra arbeidsgelegenheid wordt geschapen.

Een stuk geschiedenis

De plattegronden van historische kernen van Tsjechische en Moravische steden, bepaald door verbindingswegen, parcellering en beschermde stadsmuren en wallen, dateren uit de 11e en 12e eeuw. De verdere ontwikkeling van de steden was het gevolg van de groei van ambacht en handel (Bohemen met zilver). Hierdoor stroomden bekwame ambachtslieden naar de steden. De groei van de economische macht van de steden manifesteerde zich in de toename van het aantal stenen huizen van de gegoede burgerij.

In de Tsjechische landen leidde dit tot een relatief lange periode van welvaart die zijn hoogtepunt vond in de 14e eeuw. In deze tijd breidde de gotische architectuur zich uit in het Tsjechische koninkrijk.

Vanaf de 15e eeuw wisselen tijden van welvaart en stagnatie elkaar af. Tijdens de Renaissance werd de bebouwing van de steden voltooid, verbouwde de adel haar versterkte plaatsen tot comfortabele kastelen en werden in de stad indrukwekkende paleizen neergezet.

De Barok in de 17e eeuw manifesteerde zich als de stijl van de zegevierende macht. Daarnaast vindt de hernieuwde verbreiding van het katholicisme zijn weerslag in talrijke religieuze en wereldlijke gebouwen.

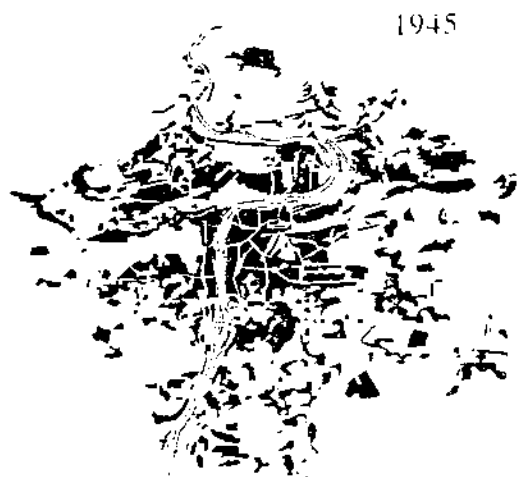
Bijna tegelijkertijd met de afschaffing van de lijfeigenschap en de ontwikkeling van ambachtelijke en later machinale industrie, begint een nieuw tijdperk van groei van steden.

1850

Praag in 1850. Globaal nog zoals de stad er in de Middeleeuwen uitzag. Oppervlakte 8 km², 6687 huizen en 157.233 inwoners.

1945

Het ontstaan van Groot Praag was het gevolg van het aaneengroeien van de voorsteden met de eigenlijke stad.

Historische binnensteden

De historische binnensteden van steden in Bohemen en Moravia kunnen als volgt gekarakteriseerd worden:

- ze ontwikkelden zich in een stadsplan zoals dat al + 1300 was gevormd binnen de verdedigingsmuren;
- ze hebben een zeer dichte bebouwing (+ 75%);
- ze hebben een opmerkelijke eenheid van stijl;
- meestal zijn er belangrijke gebouwen en monumenten bewaard gebleven (kerken, paleizen, kloosters, verdedigingstorens, stadhuisen, woonhuizen, enz.).

De historische binnensteden zijn het bewijs van het politiek, economisch en cultureel verleden en van de ontwikkeling van de Tsjechische staat. Daarom behoort het beschermen en in stand houden van de gebieden, die zijn aangewezen tot beschermd stadsgezicht, tot de voornaamste taken van de monumentenzorg.

(Wordt vervolgd)

L. Thio.

REISTIPS

Met eigen auto naar Tsjechoslowakije

Aan reispapieren voor de auto heeft men niet meer nodig dan die voor de doorreis door West-Duitsland vereist zijn. Met de **motorbrandstof** ligt het iets anders, tenzij men super - of normale benzine gebruikt. Deze zijn vrij verkrijgbaar en kunnen het best betaald worden in Kronen.

Speciaal (90 octaan) kost Kčs 8 per liter en Super (96 octaan) Kčs 9 per liter.

Loodvrije benzine (91 octaan) kan getankt worden in de hierneven genoemde plaatsen. Dit lijstje is overgenomen uit de ADAC-brochure van Maart 1989, dus vrij recent.

De prijs is Kčs 8 per liter, de benaming "bez olova" (Natural).

LPG is in Tsjechoslowakije verboden, dus zorgen dat de gastank leeg is wanneer u aan de grens komt.

Diesel. Deze is alleen verkrijgbaar op bonnen, die onder andere aan de grens verkrijgbaar zijn. **Voorkeur** verdient het echter deze in Nederland te kopen bij de vertegenwoordigster van TUXEX, mevrouw A. Ambachtsheer, Postbus 563, 3430 AN Nieuwegein, daarmee voorkomt u wachten aan de grens en teleurstelling van eventueel uitverkocht zijn. Wel eerst even bellen 03402-34109. Doet u dit vooral tijdig. Het verdient bovendien aanbeveling om zo nauwkeurig mogelijk uit te rekenen hoeveel men nodig heeft, daar bonnen niet teruggekocht kunnen worden, ook niet aan de grens. Bij de bonnen wordt een lijst verstrekt van de 88 tankstations waar diesel verkrijgbaar is. De prijs is 6 Tuzex-kronen, hetgeen neerkomt op Hfl. 1,35 - 1,40 (afhankelijk van de dollarkoers). De coupons zijn voor 10 liter. De pompstations dragen het opschrift "TT-Diesel".

Ten behoeve van diegenen, die door de DDR reizen en loodvrij (bleifrei) rijden, tevens een opgaaf. In West-Duitsland kan men vrijwel bij elk tankstation loodvrije benzine krijgen.

L.J. v.d. Burg.

CS bez olova, olovnatých prísad

Bratislava-Prešburg	Natural	E 15/2
	Natural	Lomac
	Natural	Lomacská cesta
Brno-Brünn	Natural	Lesna
	Natural	Kastanova
C. Budejovice-Budweis	Natural	C. Budejovice
Hradec Králové	Natural	Koutníkova NS 35
		Richtung Jicin
Karlovy Vary-Karlsbad	Natural	Drahovice
Kosice-Kaschau	Natural	Moldavská cesta
Ostrava-Ostrau	Natural	Vitkovice
Píseň	Natural	E 16/61
Pilsen-Pilsen	Natural	Rokycanská
Prag	Natural	Argentinská
	Natural	Petriny
Jatranske Strba	Natural	E 85/18
Teplice-Teplitz	Natural	Richtung Prag
Zilina-Sillein	Natural	E 16/18
Zvolen-Altsohl	Natural	

DDR bleifrei Normal, bleifrei Super

Aue	Am Lumpicht (S)
Berlin	Hauptbahnhof (N/S)
Berlin	Alt-Mahlsdorf (S)
Bollnburg	F 5 (N/S)
Cottbus-Ströblitz	(S)
Dresden	Wiener Straße (N/S)
Karl-Marx-Stadt	Bergstraße (S)
Neubrandenburg	Küssow (N/S)
Leipzig	Marschnerstraße (N/S)
	An der Tabakmühle (S)
Ribnitz-Dammgarten	Klochenhägener Str. (S)
Rostock-Lütten Klein	(S)
Schwerin	Großer Dreesch (S)
Strelitz	Werftstraße (N)
Vetschau	Berliner Str. (S)

(S) - Bleifrei Super (95 Oktan)
(N) - Bleifrei Spezial (92 Oktan)

VAN DE ZUSTERCLUBS

"V.V.N.T., nooit van gehoord!" Deze kreet klinkt ons niet geheel onbekend in de oren; de V.V.N.T. is immers slechts 5 jaar oud. Voor die onbekendheid hoeven we ons nu nog niet te schamen.

Een veel oudere club (65 jaar) blijkt ook nog niet geheel te zijn ingeburgerd want de vraag "NIVON, wat is dat?" duikt nogal eens op. Daar de naam Nivon regelmatig in onze ledenbrieven wordt vermeld, lijkt het ons zinnig eens een (swmmier) antwoord te geven op de vraag:

nivon , W A T I S D A T ?

Het NIVON is een veelzijdige vereniging, met nu alweer 42.000 leden. De activiteiten worden door leden zelf vooral plaatselijk georganiseerd. In een honderdtal NIVON-afdelingen. Ook regionaal, landelijk en zelfs internationaal treft u activiteiten aan.

Het NIVON is van oudsher een cultureel instituut van de arbeidersbeweging. In vele activiteiten vindt u de ruim zestigjarige geschiedenis van het NIVON terug.

NIVON: achter deze vijf letters gaat een wereld schuil. In het NIVON is veel mogelijk, vinden vele activiteiten plaats. Studie- en diskussiedagen over politieke en sociale thema's worden georganiseerd. Tonen van zang en muziek klinken er op. Fotokamera's worden scherpgesteld. De natuur wordt beleefd en bestudeerd. En ook het milieu krijgt voortdurend aandacht.

Men gaat op reis in binnen- en buitenland, in groepsverband of individueel. Daartoe worden kampeerterreinen onderhouden, krijgen natuurvriendenhuizen een opknapbeurt. Boten worden opgetuigd. De lange latten worden nagekeken, klimtouwen geïnspecteerd. Routegidsen van lange-afstands-wandelpaden worden gemaakt.

Informatieve bijeenkomsten en kursussen over velerlei onderwerpen worden gehouden. In de avonden en ook overdag.

Een schoon milieu, menswaardige arbeid, een kernwapenvrije wereld, milieuvriendelijke energievoorziening, het past in het democraties-socialisties karakter van het NIVON. Over deze en andere maatschappelijke vraagstukken wordt in het NIVON gediskussieerd; samen met de leden van de vakbeweging, progressieve politieke partijen en de sociale bewegingen. Het blijft echter niet bij discussie en scholing alleen. Vele leden zetten zich in voor verbetering van de maatschappij. Het NIVON manifesteert zich op verschillende maatschappelijke terreinen. Van oudsher is het NIVON een culturele organisatie van de arbeidersbeweging. En dat wordt niet onder stoelen of banken gestoken. Niet bij de politieke vorming, noch bij de actieve recreatie.

Als NIVON-lid ontvangt men gratis het blad 'Toorts', het programma van zomer- en winterreizen, het maandbericht van uw afdeling. U krijgt korting op de overnachtingstarieven van natuurvriendenhuizen en kampeerterreinen, op NIVON-uitgaven en verkoopartikelen, op reissommen en op deelnemersbijdragen aan activiteiten.

U kunt deelnemen aan NIVON-activiteiten waar dan ook in Nederland. U kunt actief zijn in een werkgroep, kommissie of bestuur. En meewerken in het beheer van huizen en terreinen. U kunt veel in het NIVON.

In Amsterdam staat het centraal bureau van het NIVON. Daar werken zo'n 30 bezoldigde medewerkers, aan de Nieuwe Herengracht 119, 1011 SB Amsterdam.

Ondergetekende, reeds 38 jaar lid van het Nivon, maakt deel uit van de Nivon-Werkgroep Oost-Europa. Op cultureel gebied werkt de V.V.N.T. vaak samen met het Nivon en met succes.

Hennie van der Burg.

Genootschap voor Tsjechische Muziek

aangesloten bij de Vereniging Vrienden Nederland-Tsjechoslowakye.

Indrukken van "Praagse Lente" 1989

Het festival "Praagse Lente", waarvan ik 10 dagen kon bijwonen op invitatie (het neemt in totaal ongeveer drie weken in beslag) kan men het beste vergelijken met het Holland Festival, maar dan met het Holland-Festival-oude-stijl, toen men nog niet speciaal naar de nieuwste moderniteiten keek, maar in de eerste plaats naar hoge kwaliteitsuitvoeringen van de top-solisten, waarbij het repertoire voor een deel uit traditionele, voor een deel uit minder vaak gespeelde werken bestond.

Ook 1989 maakte daarop geen uitzondering. Helaas waren enkele dirigenten plotseling door ziekte verhinderd, waardoor ook programma's plotseling gewijzigd moesten worden. Het Praags Symfonie-orkest F.O.K. kreeg zodoende in plaats van de geplande Russische dirigent Alexander Lazarev eensklaps de Oostenrijker Alexander Sander voor zich, wat inhield dat in plaats van de nou niet zo vaak gespeelde Derde Symfonie van Skriabin, de vierde van Mendelssohn op het programma kwam. Verder was Jiří Bělohlávek verhinderd Schönberg's "Gurrelieder" te dirigeren in het cultuurpaleis, waarvoor in de plaats een concert met operafragmenten (Mozart, Wagner, Verdi, merkwaardig genoeg geen Tsjechische!) in de Smetanazaal kwam.

Naast deze kleine teleurstellingen, die bij ieder festival voor kunnen komen - al waren de vervangingen de moeite waard! - was er toch veel te genieten. Vooral de kamermuziekconcerten in de Manes-zaal van het Agnes-klooster mag ik vermelden. In een akoestisch uitstekende en bovendien zeer mooie zaal, viel o.a. een concert met werken van Tsjechische componisten te beluisteren die hun zeventigste resp. vijf en zeventigste verjaardig beleefden (resp. Jiří Pauer en Josef Palenický, laatstgenoemde is meer bekend als pianist) en een speciale avond met werken van Josef Bohuslav Foerster die 130 jaar geleden werd geboren (1859-1951) en o.a. bevriend was met Gustav Mahler. Vooral de melodrama's op teksten van Rilke over de dertigjarige oorlog, en het pianotrio waren opvallend.

Het symfonie-orkest van de BBC gaf in de Smetanazaal een brilante meeslepende uitvoering van Dvořák's 8e symfonie o.l.v. de dirigent Edward Downes, die tevens een in Tsjechoslowakije zeker niet bekend werk van John Mac Cabe introduceerde - men heeft gaarne dat buitenlandse dirigenten Tsjechische orkesten ook daarmee laten kennis maken: de Finse dirigent J.P. Saraste dirigeerde "Pan" van zijn landgenoot Arne Merikanto, waarschijnlijk een Tsjechische première van dit werk.

Evžen Zámečník componeerde een kostelijke nieuwe kinderopera "Brouk Pytlík" (de kever Pytlík), verwant aan zijn vroegere werk op dit gebied "Ferda de mier" maar nog meer een kinderopera dan zijn voorganger, omdat er meer kinderrollen in voorkwamen, die alle op verrukkelijke wijze gespeeld werden.

Een ovatie kreeg de Italiaanse bariton Ruggero Raimondi met een programma van opera-aria's. Ook persoonlijk ben ik nog weer rijker geworden, door een afschrift van een dagboek van de componist SCHULHOFF (over wie ik een lezing hield in januari, zie ook Ledenbrief 41), ook historische opnamen van deze componist als uitvoerder van eigen werk en enkele nieuwe platen- en cassette-opnamen, waarover ik elders nog eens nader zal berichten.

Hans Wallin.

MUZIKALE NOTEN

The Best of Broadway

Dit programma ontstond op initiatief van de "Westberliner Agentur Internationales Balletcentrum" en werd zeer zorgvuldig voorbereid, o.a. eind Oktober vorig jaar in Praag.

Het bestaat uit beroemde musical-evergreens zoals Evita, Cats, Hair, Dirty Dancing, dus werkelijk het beste van het beste.

Naast de hoofdstar, de negerin Queen Jalma, treden in deze werverlende show, twee populaire Tsjechoslowaakse sterren op, namelijk Petra Janů en Josef Laufer.

Petra Janů, popzangeres, is draagster van de "Gouden Nachtegaalprijs 1986" en zij is wel de populairste zangeres in Tsjechoslowakije. In de show zingt zij beroemde melodieën uit het repertoire van Barbara Streisand: Memory, Woman in love e.d.

Josef Laufer is zanger, danser, entertainer en filmartiest. Hij is de hoofdfiguur - vertolker van "den Rasenden Reporter" Egon Erwin Kisch.

Behalve bovengenoemde artiesten treedt in The Best of Broadway de dansgroep UNO op. Deze groep bestaat uit zwarte Amerikaanse zangers, die in Westduitsland wonen. Deze allen ter muzikale begeleiding van de Praagse groep GOLEM.

Met succes werd reeds opgetreden in Nederland, België, Luxemburg, Frankrijk, Italië en Zwitserland, in totaal 82 opvoeringen, waarvoor 25000 kilometers werden afgelegd. Thans worden voorbereidingen getroffen voor een nieuwe tournee, gezien het succes van de vorige. Zoals de zangeres Petra Janů vertolkte:

"Toen we begonnen, wisten we niet wat ons te wachten stond, maar al meteen het eerste concert in Mannheim, was een succes en dat was overal zo. Alle voorstellingen waren uitverkocht".

(Vrij naar een artikel van de redacteur van de persdienst ORBIS, Jan Drocar.)

L.J. v.d. Burg.

FOLKLORE

„VOLKSDANSFESTIVAL“
HEIJEN NL

Door de Stichting Noordlimburgse Kultuurdagen wordt voor de 18e maal het jaarlijkse internationaal volksdansfestival gehouden en wel van **30 juni t/m 9 juli** in **Heijen**. Hieraan wordt o.a. deelgenomen door het Tsjechische blaasorkest **Mistrinanka** uit Mistrin. Dit is voor **Mistrinanka** een lustrum, want zij komen reeds voor de vijfde keer in Heijen. Zij bijten deze keer de spits af op de openingsavond op **Vrijdag 30 juni a.s.**

De festiviteiten vinden plaats in de feesthal, dorpsplein te Heijen, gemeente Gennep in Limburg.

Het programma, waaraan groepen uit diverse landen deelnemen, ziet er als volgt uit:

Vrijdag 30 juni,	20.00 uur: Tsjechische muziekavond met "Mistrinanka";
Zaterdag 1 juli,	20.00 uur: Kapellencaroussel;
Zondag 2 juli,	11.00 uur: Countrydag met braderie, 20.00 uur Country dans-avond;
Maandag 3 juli,	20.00 uur : Disco-avond;
Dinsdag 4 juli,	19.30 uur: Vlaggenparade en presentatie van de buitenlandse groepen;
Woensdag 5 juli,	13.30 uur: Kinderprogramma, 19.00 uur: Internationaal volksdansprogramma;
Donderdag 6 juli,	13.30 uur: Volksdansontmoeting voor ouderen, 20.00 uur: Internationaal volksdansprogramma;
Vrijdag 7 juli,	13.30 uur: Volksdansontmoeting voor ouderen, 20.00 uur: Internationaal volksdansprogramma;
Zaterdag 8 juli,	10.00 uur: Ontvangst van de buitenlandse groepen op het stadhuis te Gennep, 14.00 uur: Internationaal volksdansprogramma, 20.00 uur: Folkloristische avond in het kader van 150 jaar Limburg met aansluitend "Limburg verbroederd";
Zondag 9 juli,	11.00 uur: Fruhschoppen, 13.00 uur: Folkloristische optocht door Heijen, 14.30 uur: Internationaal volksdansprogramma, 20.30 uur: Verbroederingsavond.

Een **TSJECHISCH ZOMERAVOND FEEST** zal op maandagavond **17 juli a.s.** in **Roermond** plaatsvinden.

Het blaasorkest **Sohajka** uit Dolní Bojanovice (Moravië) - winnaar van de Gouden Flügelhorn 1987 - zal de avond muzikaal vullen.

Deze gezellige zomeravond kunt u meemaken op het prachtige voorterrein van het oud Urselinnenklooster aan de Steegstraat te Roermond (het huidige parkeerterrein Centr. Rabobank).

De entree is vrij.

Voor de inwendige mens is goed gezorgd, er zijn ruime terrassen, een Tsjechisch grillbuffet en origineel bier. Bovendien is er een dansvloer zodat het niet bij kijken en luisteren alleen hoeft te blijven.

De Tsjechische Zomeravond duurt van 20 tot 24 uur.

vervolg "Folklore"

S.I.V.O.

STICHTING
INTERNATIONALE
VOLKSCULTUREN
ODOORN

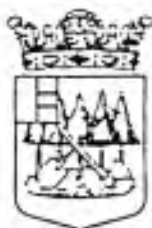
S.I.V.O. organiseert van 9 t/m 13 augustus 1989 wederom een internationaal volksdansfestival te Odoorn.

De deelnemende groepen komen dit jaar o.a. uit Antigua uit het Caribisch gebied, Bulgarije, Frankrijk, Indonesië, Italië, Nieuw-Zeeland, Oostenrijk, Polen, Portugal, Spanje, Tsjechoslowakije, Turkije, Uganda en de U.S.A.

Uit Tsjechoslowakije komt de bij ons bekende groep KAŠAVA, deze keer zelfs met 45 deelnemers. Kašava was in oktober 1987 te gast bij de V.V.N.T. en traden op in Amsterdam, in o.a. de Praagse tram, in Rotterdam, Emmen, Purmerend, Hoorn, Andijk en Hippolytushoef.

Een bezoek aan Odoorn kunnen we eveneens van harte aanbevelen.

Tsjechoslowaakse drie-daagse in Roden

In verband met de voornemens van Roden een stedenband aan te gaan met een stad in Tsjechoslowakije, werden evenementen gehouden op 1 t/m 3 juni. Hierbij was de werkgroep "Oost-West-kontakten" actief, daarbij bijgestaan door de V.V.N.T. op Zaterdag 3 juni.

Wat wil de werkgroep?

De werkgroep Oost-West Kontakten is een particulier initiatief vanuit de Rodense bevolking. De werkgroep stelt zich ten doel om duurzame en vriendschappelijke kontakten te bevorderen tussen de Rodense bevolking en die van een vergelijkbare gemeente in Oost-Europa. Deze gemeente moet wat betreft grootte en bevolkingssamenstelling vergelijkbaar zijn met Roden. De te vormen vriendschapsband moet een band vóór en dóór burgers zijn.

De leden van de breedsamengestelde werkgroep zijn ervan overtuigd, dat deze kontakten leiden tot een grotere wederzijdse bekendheid en meer begrip. Vooroordelen worden weggenomen en op deze wijze wordt een weliswaar kleinschalige maar duurzame en positieve bijdrage geleverd aan de vrede tussen Oost en West.

Ondanks deze weliswaar enigszins idealistische doelstelling kenmerkt de werkgroep zich door een pragmatische en doelgerichte aanpak. Het is een werkgroep, waar gewerkt wordt. Hoewel door de brede samenstelling de werkgroep reeds representatief voor de Rodense bevolking kan worden genoemd, wordt een ieder van harte uitgenodigd om actief mee te doen in de werkgroep.

De werkgroep heeft zich tot nu toe bezig gehouden met een landkeuze, omdat vanzelfsprekend niet met geheel Oost-Europa contacten kunnen worden gelegd. In eerste instantie richt de werkgroep zich op Tsjechoslowakije.

Waarom Tsjechoslowakije ?

Bij het kiezen voor dit land hebben de volgende overwegingen een rol gespeeld.

Een keuze voor een land, dat nu reeds als redelijk open bekend staat (o.a. Hongarije en Joegoslavië), zou het werk van de werkgroep weliswaar eenvoudig maken, maar betekent tevens een relatieve verdere isolering van de landen, die in onze beleving meer gesloten zijn.

Een keuze voor een land, dat reeds vele contacten op gemeentelijk niveau met West-Europa heeft (o.a. DDR en Polen) zou eenzelfde effect kunnen hebben.

Op grond van deze overwegingen bleven Bulgarije, Roemenië, Sovjet-Unie en Tsjechoslowakije over. Op grond van afstand (+ 1000 km.) en op grond van taal (er wordt in het algemeen Engels en Duits verstaan) is gekozen voor Tsjechoslowakije. Kortom de burgers van dit land zijn letterlijk en figuurlijk voor de Rodense bevolking bereikbaar.

Is het realiseerbaar ?

Voorafgaand aan de landkeuze heeft de werkgroep een haalbaarheidsonderzoek verricht. Uit diverse informaties bij instanties en personen is gebleken dat het gestelde doel binnen Tsjechoslowakije gerealiseerd kan worden. Zo heeft de gemeente Brielle al een vriendschapsband met een gemeente in dit land. Ook van de Vereniging Vrienden Nederland Tsjechoslowakije (VVNT) kwamen opwekkende geluiden.

Indien de voorkeur voor een gemeente is bepaald, zal de werkgroep op gepaste wijze de ambassade benaderen. Een goede voorbereiding en een goede presentatie van Roden zal ongetwijfeld de ambassadeur extra motiveren om het Rodense initiatief te ondersteunen en aan te bevelen in zijn vaderland.

Contacten voor wie ?

De werkgroep wenst vriendschappelijke contacten vóór en dóór burgers te ontwikkelen. Dit betekent, dat die zaken in de contacten centraal moeten staan, die belangrijk worden gevonden door gewone burgers.

Hierbij kan gedacht worden aan sport, cultuur, scholen, godsdienst, werk, verenigingsleven en vele andere zaken. Hoewel de werkgroep geen politieke groepering is, acht zij het heel goed mogelijk dat ook het politieke denken één van die onderwerpen is die mensen belangrijk vinden.

Ook de subsidiëring door het gemeentebestuur legt de werkgroep de morele verplichting op om met haar activiteiten de gehele Rodense bevolking te bereiken.

Iedereen moet dan ook deel kunnen nemen aan toekomstige uitwisselingen. Voorwaarde is echter wel dat een ieder, die naar Tsjechoslowakije toegaat ook bereid is om mensen te ontvangen in het kader van een tegenbezoek.

Voor er echter sprake is van een uitwisseling, zal er nog heel wat water door het Lieverense Diep stromen. Die tijd zal de werkgroep gebruiken om de Rodense bevolking warm te laten lopen voor haar initiatief. Er zullen meerdere activiteiten worden ontplooid.

Voor meer informatie kunt u zich wenden tot de secretaris van de werkgroep, mevr. Mieke Scheltens, tel. 05908-32143.

ONZE BOEKENPLANK

Jan Stavinoha: AROMA

Aroma is een in het Nederlands geschreven reisverhaal (A-Roma) van een geschiedenisleraar (Leonard Hartman), die met zijn negenjarige dochtertje op vakantie gaat naar Italië.

Stavinoha woont sinds 1969 in Nederland, schrijft zijn boeken in het Nederlands en doet dat op een manier of hij in ons land geboren is: hij beheerst alle facetten van onze taal.

Aroma is al zijn vijfde boek. Eerder schreef hij o.a. "Praagse dixieland" en "Interval". Voor VVNT-ers eigenlijk interessanter, omdat deze vertellingen in Praag spelen.

In Aroma wordt verteld hoe Hartman en zijn dochter met de auto van Amsterdam naar Rome reizen, in Rome allerlei mensen ontmoeten en uitstapjes maken. Uiteindelijk ontmoeten zij een vreemde circusartiest die bij een gevecht met een beer gewond is geraakt. Hartman ontfermt zich over de man, maar werkt zich daarmee in de nesten. Hij moet zich dan ook veel moeite getroosten om zich van de artiest te ontdoen, die verwoede pogingen doet om te voorkomen dat Hartman ontdekt wie hij werkelijk is.

Een waardevol aspect van het verhaal is dat Stavinoha de historicus Hartman de lezer informatie laat geven over de huidige stad Rome en die koppelt aan vele historische zaken uit het Oude Rome.

Over de realiteit van alledag, de plezierige en minder aangename belevenissen van vader en dochter op hun reis, vraag ik mij af of de lezer daar nou op zit te wachten. Op zich worden deze zaken (het tanken van benzine, b.v.) vlot verteld, maar ze doen het literaire gehalte van het verhaal geweld aan. Al met al een boek om rustig in de vakantie eens te lezen.

Enige gegevens: Jan Stavinoha - Aroma; uitgegeven door Van Oorschot. Eerste druk oktober 1988, ISBN 9028206922. Prijs f 29,90.

====*

L. Thio.

Zoals aangekondigd, volgt hier het tweede deel van de lijst van cursussen en literatuur, ons toegezonden door Guido Schöpping uit Eindhoven.

O češtině

En dan: hoe houd ik die taal bij?

In Nederland zijn het aantal mogelijkheden om Tsjechisch te spreken niet zo groot. Een goed excuus om geregeld naar Tsjechoslowakije te gaan. Een andere mogelijkheid is het volgen van mondelinge cursussen of het nemen van privélessen.

Ook het vinden van geschikt leesmateriaal kan in Nederland moeite kosten. Waar tref je boeken of tijdschriften aan in de Tsjechische taal? Neem dus zoveel mogelijk boeken uit Tsjechoslowakije mee. Daarnaast correspondeer ik geregeld met vrienden uit Praag in het Tsjechisch. In het begin zond ik hun een extra kopie die ze gecorrigeerd terugstuurden.

Heb je eenmaal leesvoer in de vorm van boeken of tijdschriften (bv. 13. *Československý svět*) gevonden dan zijn woordenboeken onontbeerlijk. Het enige Nederlandse woordenboek is:

14. Van Goor's minipockets, woordenboek Tsjechisch-Nederlands, Nederlands-Tsjechisch (335 pagina's)

De woordenlijst bevat uitsluitend vertalingen zonder verdere uitleg of verduidelijking. Bovendien wordt er geen onderscheid gemaakt tussen perfectieve en imperfectieve werkwoorden. Aan de andere kant heeft dit woordenboek wel een korte samenvatting van de vervoegingen en verbuigingen. En verder bevat het een korte samenvatting van de Nederlandse grammatica in het Tsjechisch. Eén exemplaar heb ik om die reden al in Tsjechoslowakije achtergelaten.

De Duitse uitvoeringen zijn talrijker. Het meest uitvoerige is:

15. Langenscheidts Taschenwörterbuch der Tschechischen und Deutschen Sprache (1055 pagina's, ca 70.000 woorden)

De woordenlijst is uitgebreid met verduidelijkingen en uitdrukkingen. Er wordt onderscheid gemaakt tussen perfectieve en imperfectieve werkwoorden. Het woordenboek bevat bovendien een overzicht van de vervoegingen en verbuigingen, telwoorden, lijst van onregelmatig gevormde oproepende wijzen en afkortingen.

16. Langenscheidts Universal-Wörterbuch Tschechisch (383 pagina's, ca 25.000 woorden)

Dit is een sterk verkleinde uitvoering van (15) en bevat naast de woordenlijst telwoorden, afkortingen, aanwijzingen en waarschuwingen. Beide Langenscheidts zijn gevat in kunststof kaften en dus geschikt om mee op reis te nemen.

17. Německo-český a česko-německý kapesní slovník

Engelse uitvoeringen:

18. Anglicko-český a česko-anglický slovník (1223 pagina's)

19. Anglicko-český a česko-anglický kapesní slovník

Deze woordenboeken bevatten uitsluitend woordenlijsten en geven noch het geslacht noch de (im)perfectief aan.

Ben je intussen al zover gevorderd, dat de taal inmiddels een meer dan gewone interesse oproepen heeft, dan zijn de volgende boeken de moeite waard:

20. Guide to the Slavonic Languages

Dit omvangrijke boek geeft een overzicht van alle slavische talen, waaronder het Tsjechisch en het Slowaaks. Het behandelt de historie, dialectische verschillen, bepaalde eigenaardigheden van de taal, enz. Bovendien staat er een lijst in van veelgebruikte bijwoorden. En dat heeft voor mij een grote praktische waarde.

21. Pravidla českého pravopisu (Regels van de Tsjechische spelling)

Dit boek wordt op scholen gebruikt. Daarin wordt uitvoerig uit de doeken gedaan wanneer een i of een y geschreven moet worden. Verder staat er het gebruik van interpunctie (.,:;) en van hoofdletters in. Een uitgebreide lijst van onregelmatige vervoegingen completeert het geheel.

22. Diktáty a pravopisná ovičení (Dictees en spelling-oefeningen)

Een leuk boekje waar ik zelf veel plezier aan beleef:

23. Rozum do kapsy, Malá encyklopedie

Dit is een kleine encyklopedie over van alles en nog wat met veel tekeningen.

Waar zijn deze boeken zoal te koop?

14. Van Goor's minipockets, woordenboek Tsjechisch-Nederlands Nederlands-Tsjechisch.

Amsterdam/Brussel: Van Goor Zonen, 1985
(in Nederland: diverse boekhandels)

15. Langenscheidts Taschenwörterbuch der Tschechischen und Deutschen Sprache. Berlin/München/Wien/Zürich: Langenscheidt, 1985 (Herder, Köln)

16. Langenscheidts Universal-Wörterbuch Tschechisch. Berlin/München/Wien/Zürich: Langenscheidt, 1987 (Herder, Köln)

17. Německo-český a česko-německý kapesní slovník, J. Beneš.

Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1972 (Palackého, Praha)

18. Anglicko-český a česko-anglický slovník, I. Poldauf, e.a.

Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1971 (Palackého, Praha)

19. Anglicko-český a česko-anglický kapesní slovník, K. Hais. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1975 (Palackého, Praha)

20. Guide to the Slavonic Languages, R.G.A. De Bray.

London: J.M. Dent & Sons Ltd, New York: E.P. Dutton & Co inc., 1969 (verkoop onbekend)

21. Pravidla českého pravopisu, školní vydání, J. Bělič, e.a.

Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1958 (in Tsjechoslowakije)

22. Diktáty a pravopisná cvičení,

V. Michálková, L. Pallas. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1966 (in Tsjechoslowakije)

23. Rozum do kapsy, Malá encyklopedie,

J. Koudelková, e.a. Praha: Albatros, 1988 (Dům dětské knihy)

Boekenzaken:

Pegasus

Leidsestraat 25, Amsterdam
(020) 231138

Herder

Komödienstrasse 11 en Burgmauer 8, Köln
(dichtbij Hauptbahnhof en Dom)

Dům dětské knihy (warenhuis voor kinderboeken) Národní třída, Praha 1

Palackého, Praha 1 (speciaalzaal voor vreemde talen)

Orbis (persagentschap)

Vinohradská 46, 12041 Praha 2
(09-422) 257741

Guido Schöpping.

Weer cursus Tsjechisch bij volksuniversiteit Den Haag

In de ledenbrief van mei 1989 publiceerde Guido Schöpping uit Eindhoven een boeiend artikel over studiemateriaal voor het leren van Tsjechisch. Hij stelt daarin de vraag van welk materiaal anderen mogelijk gebruik maken. Ook zegt hij dat er geen Nederlandstalige leerboeken voor Tsjechisch bestaan. Met de onderstaande informatie wil ik hem en anderen graag behulpzaam zijn.

In 1984 ben ik begonnen cursussen Tsjechisch te geven aan de Leidse volksuniversiteit, sinds 1985 doe ik dat ook aan de Haagse volksuniversiteit/Haags Cultureel Trefpunt. Ik had vastgesteld dat er, zoals Guido Schöpping schrijft,

geen Nederlandstalige leerboeken bestaan. Maar ook bleek het bestaande materiaal in andere talen voor Tsjechisch veelal gebrekkig en verouderd. Er zaten dikwijls fouten in, omdat de auteurs geen native speakers waren. En de methoden die gevolgd werden, waren niet zelden zeer slecht. Dit geldt voor veel publicaties die Guido Schöpping noemt.

In verband met deze omstandigheid heb ik een Nederlandstalige leergang voor het Tsjechisch ontwikkeld, die overigens met succes ook in het buitenland is beproefd. In mijn cursussen aan de Haagse volksuniversiteit heeft deze leergang de deelnemers gebracht tot een goede tot uitstekende kennis van de taal in woord en geschrift. Deze leergang (60 lessen) is niet los verkrijgbaar; hij wordt, in delen, alleen aan de cursisten ter beschikking gesteld voor persoonlijk gebruik. Elke les bevat een korte dialoog, waarin nieuwe woorden en grammaticale verschijnselen worden gepresenteerd. Daarbij wordt de cursist niet overladen met nieuwe zaken, zoals te vaak in andere leerboeken gebeurt. Intussen wordt van hem wel een actieve deelname verwacht. Want wie wil leren spreken, zal veel moeten oefenen.

In het seizoen 1989/1990 zal ik vanaf 3 oktober 24 lessen Tsjechisch voor beginners geven en ook 24 voor gevorderden. De lessen zijn op de dinsdagavond, resp. van 20.30 tot 22.00 uur en van 19.00 tot 20.30 uur. Plaats: het gebouw van het Haags Cultureel Trefpunt, Goudenregenstraat 36 in Den Haag. De cursusprijs is f 265,-- (incl. lesmateriaal).

De "open dag" van de Haagse volksuniversiteit/Haags Cultureel Trefpunt wordt op zaterdag 9 september gehouden in bovengenoemd gebouw aan de Goudenregenstraat 36. Vanaf 11.00 tot 14.00 uur kunt u daar terecht om met mij kennis te maken en het lesmateriaal te bekijken. Die dag vindt in dat gebouw tot 16.00 uur de inschrijving voor de cursussen plaats (maximaal 15 deelnemers per cursus). Voor nadere informatie kunt u tevens rechtstreeks contact met mij opnemen (zie ook het visitekaartje). Mijn telefoonnummer is: 071-211034.

Drs Martina Smit-Ríhová
beëdigd vertaalster Tsjechisch en Duits

Postbus 3072
2301 DB Leiden

Tel.: (071) 211034

Het Haags Cultureel Trefpunt geeft elk jaar een cursusprogramma uit. Het programma voor het seizoen 1989/1990 verschijnt half juli. U kunt het ophalen bij het gebouw van deze instelling aan de Laan van Meerdervoort 16 in Den Haag. U kunt het ook telefonisch opvragen: 070-636353 of 461048.

drs. Martina Smit-Ríhová.

VOOR DE JEUGD

De prins bij de windkoning

Achter zeven bergen en zeven wouden, daar, waar het water in druppels uiteenspatte en het woud ophield, leefde een koning. Hij had twee kinderen, die zo wondermooi waren, dat ze door de hele wereld bewonderd werden. Op een dag stapten de kinderen in een koets en gingen in het park rijden. Plotseling stak er een rukwind op en de kleine prinses werd uit de koets geblazen. De kleine prins bleef alleen achter. Hij ging naar de koning en zei:

"Mijn dierbare vader, ik heb geen zuster meer, ze is uit de koets verdwenen."

De oude koning gaf de prins onmiddellijk heel veel geld, zodat hij met behulp van een groot leger het land kon doorzoeken om zijn zuster terug te vinden. Hij dwaalde en dwaalde zo ver weg, dat het leger zelfs niet meer met hem meekwam. Ten slotte had hij niet meer te eten en hij stilde zijn honger met gras. Eindelijk kwam hij bij een groot moeras. Midden in het moeras zag hij een grote eend. Hij nam het geweer van zijn schouder en wilde schieten. Maar de eend riep hem toe: "Hola! Schiet toch niet! Ik ben goed, en niet slecht! Ik wil je ook helpen. Ik weet, dat waar je ook heen gaat, je goed gaat; je zuster is in het windpaleis."

De prins hing zijn geweer over zijn schouder en vervolgde zijn weg. Hij kwam bij een grote mierenhoop en begon er met een stok in te wroeten. De oudste mier kwam naar buiten en zei: "Verwoest mijn huis toch niet, het staat je immers niet in de weg! Ga er rechts voorbij, ik zal je ook helpen. Ik weet, dat waar je ook heengaat, je goed gaat; je zuster is in het windpaleis!" Hij nam zijn stok en ging verder. Hij kon bijna niet meer voort, er was ook geen weg meer, alleen nog ondoordringbaar woud. Met zijn sabel begon hij zich een weg te banen. Lange tijd zwoegde hij hard, totdat hij op een grote bijenkorf stuitte. Er kwam een bij te voorschijn en deze riep: "Sla mijn huis niet in stukken, je hebt er toch geen last van! Ga rechts voorbij, ik zal je helpen!"

Hij nam zijn sabel en stak hem in de schede. Weer ging hij voort, er was nu ook een weg. Hij zag een mooie, witte berg voor zich liggen; de berg had geen rotsen en geen gesteente het was een gladde, kale berg. Bovenop de top stond een prachtig slot. Hij overlegde bij zichzelf, hoe hij bij het slot zou kunnen komen. Hij probeerde het, maar toen hij halverwege de berg was, veegde een krachtige windstoot hem weer in het dal terug. Hij zei tot zichzelf: "Ik zal het nog eens proberen! Ik ga aan de zijkant omhoog en ik zal met mijn sabel in de grond prikken, zodat ik boven kan komen om mijn zuster terug te halen." Moeizaam klom hij omhoog. Hij zag de windkoning die bij het raam stond en floot. De windkoning herkende hem dadelijk en zei: "Welkom zwager! Je bent gekomen om je geroofde zuster te halen, wat ben je toch knap!"

Toen nam de windkoning hem mee naar een moeras, trok een ring van zijn vinger en gooide deze midden in het moeras. "Welnu zwager, als je mij morgenvroeg de ring terugbrengt en hem aan mijn vingers steekt, kun je je zuster meenemen." Huilend liep de prins om het moeras heen, hoe moest hij nu toch de ring terugvinden! Bij het krieken van de dag zag hij de eend vliegen, die hij neer had willen schieten. De eend zei tot hem: "Ga nu maar slapen, goede man! Voor de morgen aanbreekt, vind ik de ring."

Toen de prins wakker werd zag hij, dat de ring aan zijn vinger stak. Hij ging naar de windkoning en zei: "Mijn beste zwager, hier is je ring!"

"Mijn zwager, wat ben je toch knap," antwoordde de windkoning. "Hoe heb je hem toch terug kunnen vinden? Ik zie wel, dat je nog machtiger bent dan ik! Daarom zal ik je nog eens op de proef stellen!"

De windkoning nam een half vat papaverzaad en strooide dit in een kring op de kale aarde.

"Voor morgenvroeg moet je alles weer hebben verzameld, zwager. Er mag geen enkel papaverzaadje aan het gewicht ontbreken!"

Huilend begon de prins het papaverzaad bijeen te vegen. Het werk vorderde niet erg. Plotseling vlogen de mieren voorbij, waarvan hij het huis gespaard had. Ze zeiden tot de prins:

"Ga maar slapen, voordat het ochtend is, hebben wij alles verzameld."

Toen de prins bij het ochtendgloren ontwaakte, lag al het zaad al op de weegschaal. Hij ging onmiddellijk de windkoning halen.

"Hier, ziet u wel, wat u mij opgedragen hebt, is geschied!"

"Wat ben je toch knap," antwoordde de windkoning weer. "Nu moet je nog een proef doorstaan: wanneer je je zuster herkent temidden van twaalf vrouwen,

H.A.J. SCHOUTEN & ZOON B.V.
TASMANSTRAAT 131-135 2518 VM DEN HAAG
TELEFOON 070-454202

IMPORTEUR VAN WERELDMERKEN BIER, WIJN
EN GEDISTILLEERD UIT FRANKRIJK, CYPRUS,
DUITSLAND, TSJECHOSLOWAKIJE EN HONGARIJE.

WIJ LEVEREN DOOR GEHEEL NEDERLAND, VRAAG NAAR DE MOGELIJKHEDEN
BIER, WIJN EN GEDISTILLEERD UIT TSJECHOSLOWAKIJE:

PILSNER URQUELL PILS en BUDWEISER BUDVAR PILS behorend tot de
hoogste kwaliteit pils ter wereld !

FRANKOVKA: Een donkere, robijnrode wijn met een vol bouquet.
KLASTORNÉ: Een zachte, volle diep-rode wijn met een harmonieus
en vol bouquet.
NITRIANSKE KNIEZA: Een zachte, rode wijn met een klein zoetje.
RIZLING VLASSKY: Een heerlijk droge, witte wijn, gemaakt van de
Rieslingdruif.
RULANDSKÉ: Een zachtdroge witte wijn met een mild aroma.
RYNSKY RIZLING: Een droge witte wijn met een heerlijk fruitige
geur, gemaakt van de Rieslingdruif.
TRAMIN: Een droge, witte wijn met een kruidige en volle smaak.
PEZINSKÉ ZÁMOCKÉ: Witte wijn met een uitgesproken mild karakter.
SVĀTOPETERSKÝ RIZLING: Een zachte, witte wijn met een volle geur.
LIMBAŠSKÝ SILVÁN: Een zachte, witte wijn met harmonische smaak.
NITRIANSKE KNIEZA: Een witte wijn met het zoetgehalte van een
Spatlese, een mild aroma en een harmonische smaak.

MÉTHODE CHAMPENOISE:

HUBERT SUCHÉ (DROOG): Een frisse wijn met een langdurige fijne
moussering en een goede balans tussen zijn zuren.
HUBERT POLOSLADKÉ (HALF-DROOG): Een lichtzoete witte wijn met
een langdurige fijne moussering.
HUBERT RUZOVÉ (ROSE): Een fruitige wijn met een prettig en aan-
genaam aroma en een langdurige fijne moussering.
HUBERT CERVENÉ (ROOD): Een lichtzoete wijn met een krachtig
karakter, een volle aromatische afdrank en een fijne moussering.

VINEA: Sprankelende niet-alcoholische drank, gemaakt van een
natuurlijke menging van diverse druiverassen.

JAN BECHER (BECHEROVKA): Een specialiteit uit Tsjechoslowakije
met een gewaagde kruidige smaak. Becherovka is een weldaad voor
de maag, het is zowel een geweldig aperitief als een geweldig
digestief, met andere woorden zeer spijsvertering bevorderend.

die allemaal precies op elkaar lijken en die allemaal dezelfde kleren dragen, dan geef ik je haar terug." En hij bracht de prins bij twaalf vrouwen. Het schemerde de prins voor zijn ogen omdat het licht zo hel was. Plotseling vloog de bij om hem heen, die door de prins met rust was gelaten. Ze fluisterde in zijn oor: "Let nu goed op, de vrouw bij wie ik zoem en bij wie ik op het hoofd ga zitten, is je zuster."

De prins lette goed op. Toen hij zag, op welke vrouw de bij neerstreek, ging hij naar haar toe, omhelsde haar en zei: "Zwager, deze hier is mijn zuster!"

Als ze het is bereiden jullie je dan maar voor om naar huis terug te keren, omdat ik met jou niets beginnen kan. Je bent machtiger dan ik."

Hij bood hem zelfs nog geld aan, maar de prins wilde geen geld, hij wilde alleen maar zijn zuster.

De prins ging met de prinses naar huis, naar hun ouders. Deze herkenden haar nauwelijks, want zij was wonderschoon geworden.

De prins trouwde en de prinses ook.

En als ze niet gestorven zijn, leven ze nu nog.

OP DE VALREEP

De groep Trenčan uit
Trenčín (Slowakije) is
op 12, 13 en 14 Juli in
Schoten (België) en van
19 t/m 22 Juli in Varsseveld.

====*

Op vrijdag 30 Juni a.s.
geeft TAVENU een concert/
feestavond in de Abdijkerk
te Loosduinen.
Aanvang 20.00 uur.
Toegang gratis.

====*

Jelena Burghout-Spiváková

beëdigd vertaalster tsjechisch

☎ 020 - 328265

het hoogt 536

1025 hp amsterdam